

Szalay László alezredes:

A TÉRKÉPÉSZETI TÁMOGATÁS IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI

ÖSSZEFOGLALÓ: A tanulmány a térképészeti támogatás időszerű kérdéseivel foglalkozik. Az MH Geoinformációs Szolgálat alapvető feladata napjainkban nem csupán a térképészeti, hanem – a meteorológiai szakterülettel kiegészülve – a geoinformációs támogatás. A cikk végigvezet a térinformatika, a geoinformatika és a geoinformáció fogalmakon, majd meghatározza a térképészeti támogatás fogalmát. Bemutatja a Magyar Honvédség térképészeti támogatási rendszerét, és foglalkozik a térképészeti anyagellátás jelenlegi rendszerével.

KULCSSZAVAK: geoinformációs támogatás, térképészeti támogatás, katonaföldrajz, térképészeti szakanyagellátás

„...minden elmélet első feladata, hogy rendbe szedje az összekavart, összekuszált fogalmakat és képzeteket. Csak akkor érthetünk meg valamit könnyen és világosan, ha egyetértünk az elnevezésekben és fogalmakban.”

Carl von Clausewitz

A TÉRKÉPÉSZETI TÁMOGATÁS RENDSZERE

A térképészeti támogatás jelenlegi rendszere – az időközben végbement kisebb változásoktól eltekintve – 2007. január 1-jével alakult ki, amikor az MH Térképész Szolgálat, az MH Meteorológiai Szolgálat, valamint az MH Szabályzatkiadó Intézet és Központi Nyomda egyes szervezeti elemei (szabályzatkiadás) jogutódjaként, új hadrendi elemként a Honvéd Vezérkar főnöke közvetlen irányítása alatt létrejött a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat (a továbbiakban: MH GEOSZ). Feladata többek között – felső szintű szakmai irányító szervként – a térképészeti támogatás megszervezése, irányítása, illetve a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvényben (a továbbiakban: Fttv.) meghatározott állami alapfeladatok végzése.

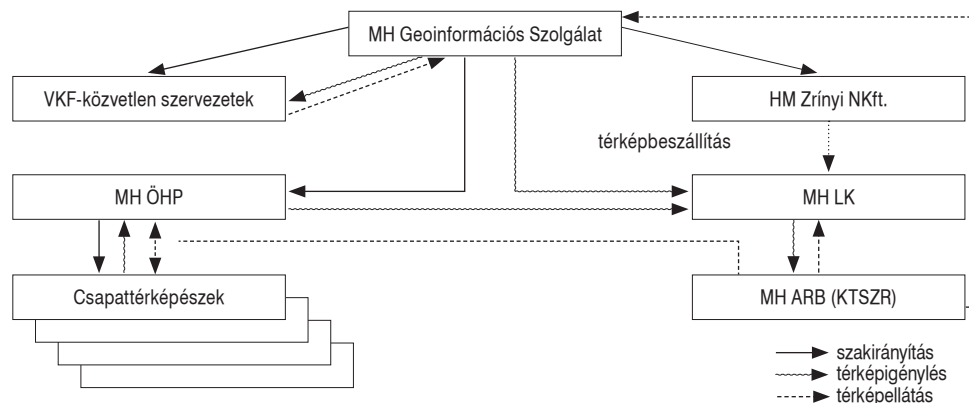
Ugyancsak 2007-ben az MH Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Parancsnokság megszűnésével a térképészeti szakanyagellátás – amely korábban a termelői és a fogyasztói logisztika szétválasztása miatt került a logisztikai szakterülethez – az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (a továbbiakban: MH ÖHP) Hadtápfőnökségre, a központi térképészeti szakanyagraktár pedig az MH ÖHP alárendelt MH Logisztikai Ellátó Központozhoz került. Az MH logisztikai rendszerének 2013-as átszervezése során megalakult az MH Logisztikai Központ (a továbbiakban: MH LK), valamint jelenleg az MH LK alárendeltségébe tartozó MH Anyagellátó Raktárbázis (a továbbiakban: MH ARB), amely a Központi Térképészeti Szakanyagraktárt (a továbbiakban: KTSZR) is működteti.

A térképészeti támogatást közvetlenül megvalósító szakemberek a csapatoknál szolgáló térképésztisztek és -altisztek, akik az MH ÖHP Felderítő Főnökség (a továbbiakban: MH ÖHP FEF) kiemelt térképész főtisztje szakmai irányítása alatt végzik feladatukat.

A térképészeti alapadatokat előállító szervezet jelenleg a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: HM Zrínyi NKft.),

amely az MH GEOSZ szakmai felügyelete mellett végzi a honvédség alaprendeltetésű térképészeti feladatait.

Összefoglalva és jelentősen leegyszerűsítve látható, hogy jelenleg a térképészeti támogatás rendszerében az MH GEOSZ szakirányít, az MH ÖHP FEF összefogja a csapattérképészeket, az MH LK és az MH ARB a térképészeti szakanyagellátásért felelős, a HM Zrínyi NKft. pedig előállítja a szükséges térképészeti anyagokat.

1. ábra A térképészeti támogatás rendszere (Szerkesztette: Szalay László)

FOGALMAK TISZTÁZÁSA

Az MH GEOSZ 2007. évi megalakításával a szervezet alapvető feladata nem csupán a térképészeti, hanem – a meteorológiai szakterülettel kiegészülve – a geoinformációs támogatás lett.

Az MH GEOSZ létrejöttével új fogalmakat vezettek be – *geoinformáció, geoinformációs támogatás* –, értelmezésük azonban a mai napig nem egységes. A különböző szintű doktrínák, szakutasítások, intézkedések, parancsok tanulmányozása során megfigyelhető – ahogyan az ideiglenes biztonsági határzár építésének szabályozására kiadott utasításokban, intézkedésekben is –, hogy a geoinformációs, illetve térképészeti támogatás fogalomrendszerét nem használják helyesen. Rendszeresen keveredik a térinformatika, a térképészet, a geoinformáció, valamint a „biztosítás” és a „támogatás” fogalma. A következőkben vizsgáljuk meg, mit is jelentenek ezek a kifejezések, és helyes-e a használatuk a honvédségen belül, végső soron arra a kérdésre is keresve a választ, hogy 2007-ben, az MH GEOSZ megalapításakor helyes volt-e a *Geoinformációs Szolgálat* névválasztás.

Térinformatika, geoinformatika, geoinformáció

A térinformatika a térbeli információk elméletével és feldolgozásuk gyakorlati kérdéseivel foglalkozó tudomány. A térinformatikai rendszerek helyhez kötött információk gyűjtésére, kezelésére, elemzésére és megjelenítésére szolgálnak.

Tekintettel arra, hogy a hely, amelyhez az általunk leginkább használt információk kapcsolódnak, a Föld (vagy közvetlen környezete), így égitestünk görög nevéből kiindulva a térinformatika helyett a geoinformatika, a térinformatikai rendszerek helyett pedig a

geoinformatikai rendszerek megnevezés használatos.¹ A geoinformatikai rendszerek tehát a térinformatikai rendszerek egy olyan speciális csoportját alkotják, melyek a Földdel mint közvetlen környezetünkkel foglalkoznak.

Ezek szerint a geoinformatika az a tudományág, amely a Földre vonatkozó információk (geoinformációk) elemzésével foglalkozik. A geoinformáció tehát az objektumokra vagy jelenségekre vonatkozó, földrajzi térbeli helyhez kapcsolódó információ. A geoinformációt évezredek óta használja az emberiség, tárolásának és megjelenítésének eszköze a közelmúltig a hagyományos térkép volt. A geoinformáció a számítástechnika fejlődésével és a geoinformatikai rendszerek megjelenésével nyert új értelmet.²

Egyszerűbben fogalmazva: a geoinformáció a Föld, illetve annak közvetlen környezetére vonatkozó térbeli adatok és információk összessége.³ A fenti meghatározás szerint geoinformáció lehet térképészeti, geodéziai, fotogrammetriai, távérzékelési, geológiai, geofizikai, földrajzi, katonaföldrajzi, hidrográfiai, hidrológiai, oceanográfiai, meteorológiai, klimatológiai, néprajzi, ökológiai stb. szakterületeken keletkező adat vagy információ. A felsorolás még hosszan folytatható, hiszen az általunk használt adatok túlnyomó része helyhez köthető. A geoinformációs támogatás alapfeladata, hogy ezekkel az adatokkal, információkkal ellássa azok felhasználóit.

A Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadása (a továbbiakban: GeoDoktrína) a geoinformációs támogatást a következőképpen határozza meg: „*A geoinformációs támogatás a katonai szervezetek feladatai tervezéséhez és végrehajtásához szükséges térképészeti és katonaföldrajzi anyagok tervezésével és biztosításával, valamint a meteorológiai támogatás tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos tevékenységek és rendszabályok összessége, amely magába foglalja a térképészeti és katonaföldrajzi anyagok és adatok, valamint a meteorológiai információk előállítását és beszerzését, az MH, illetve a NATO szervezeteihez történő időbeni eljuttatását, valamint az anyagok és az információk használatára történő felkészítést.*”⁴

Eszerint a geoinformációs támogatás a *térképészeti* – beleértve a *katonaföldrajzi* támogatást – és a *meteorológiai* támogatás együttesen alkotja. Ez a korábbiakban felsoroltakhoz képest lényeges szűkítést tartalmaz.

A geoinformációs támogatás három⁵ – fentebb felsorolt – alkotórészének fogalma a GeoDoktrína szerint:

„*A térképészet a térképek és más kartográfiai ábrázolási formák (például földgömb, panorámakép, fototérkép stb.) készítésének és használatának tudománya, technikája és művészete. Míg a térképészeti eljárások a térképek készítését korábban csak hagyományos eszközökkel, általában papírra rajzolva vagy nyomtatva tették lehetővé (analóg térképészet), ma már szinte kizárólag számítógépes eljárásokkal készített térképek (digitális térképészet) készülnek.*”⁶

„*A katonaföldrajz a Föld felszínének, illetve annak egy részének elemzésével foglalkozó tudomány, amely az elemzés során figyelembe veszi az adott terület természeti, gazdasági,*

¹ Detrekői Ákos – Szabó György: Bevezetés a térinformatikába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000, 15.

² Detrekői Ákos – Szabó György: Térinformatika. Elmélet és alkalmazások. Typotex, Budapest, 2013, 27.

³ Ált/213 Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadás 2014, M1-1.

⁴ Ált/213 Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadás 2014, M1-1.

⁵ A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Felderítő Doktrína 2. kiadása szerint a fent említett három alkotórész mellett a hidrológia a negyedik elem, M2-17.

⁶ Ált/213 Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadás 2014, M1-3.

társadalmi és katonai tényezőit. A katonaföldrajzi anyagok rendeltetése a hadszíntér, vagy annak egy részének bemutatása, valamint a földrajzi környezet és a terep hadműveletekre és harcra gyakorolt hatásának elemzése, értékelése.⁷⁷

„A meteorológia a földtudományok részeként a légkör folyamatainak feltárásával, a levegő, illetve a légkör múltbeli, jelenlegi (fennálló) és jövőben várható állapotával foglalkozó tudományág.”⁷⁸

A térképek, katonaföldrajzi leírások és meteorológiai anyagok készítéséhez használt módszereket vizsgálva látható, hogy az említett három szakterületen kívül számos további tudomány eljárásait használjuk. Vegyük például egy terepjárhatósági tematikus térkép előállítását: az alaptérkép elkészítéséhez szükséges geodéziai, távérzékelési, kartográfiai módszereken kívül a geológia, a topográfia, a hidrográfia, a klimatológia és a meteorológia szakterületéről származó geoinformációt is fel kell használni.

Következtetésképpen kijelenthető, hogy a GeoDoktrínában meghatározotthoz képest bővíteni kell a geoinformáció értelmezési körét. Ez azonban nem azt jelenti, hogy az MH GEOSZ-nak kell előállítania az összes információt, de gyűjteni, felhasználni és a térinformatikai elemzések végrehajtásához szolgáltatnia kell azokat. Az információk gyűjtése érdekében az MH GEOSZ-nak együtt kell működnie az MH ÖHP FEF-fel és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálattal. Az Fttv. alapján az MH GEOSZ térítésmentesen megkaphatja a polgári területen keletkezett, közpénzből vagy részben közpénzből megszerzett, illetve létrehozott és térképészeti tevékenységgel kapcsolatos adatokat, adatbázisokat. Az MH GEOSZ feladata élni a törvény adta lehetőséggel, továbbá összegyűjteni az elérhető adatokat – kiegészítve a felderítőktől megkapott és az interneten elérhető, nyílt forrásból származó információkkal –, amelyeket aztán adatbázisokba foglalva hálózaton keresztül elérhetővé kell tennie a döntés-előkészítés során alkalmazott térinformatikai elemzések hatékony végrehajtásához.

Támogatás, biztosítás, szolgáltatás

Az előzőekben – a GeoDoktrínában meghatározott terminológiának megfelelően – következetesen a geoinformációs *támogatás* kifejezést használtam.

A támogatás kifejezés használatának helyességét az Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadása is alátámasztja, hiszen a geoinformációs támogatást a műveleti (hadműveleti, harci) kiszolgáló támogatás részeként említi:

„*Műveleti (hadműveleti, harci) kiszolgáló támogatás:* A harcoló erőknek adminisztratív és logisztikai területen nyújtott, a fegyveres harc, illetve az erre való felkészülés végrehajtására irányuló tevékenységek összessége. Összegyűjtött és meghatározott erőforrások, melyek felhasználása az előjáró parancsnok döntése alapján történik. Részei a logisztikai támogatás, a befogadó nemzeti támogatás, a műszaki kiszolgáló erők (nem harci műszaki) támogatása, a geoinformációs támogatás és a kiszolgáló légi műveletek.”⁷⁹

A mindennapi munka során gyakran találkozhatunk azonban a geoinformációs *biztosítás*, vagy a térképészeti *biztosítás* fogalmakkal is. Miből adódhat ez a keveredés?

1. Régi szóhasználat. Ahogy azt az Összhaderőnemi Doktrína 2. kiadása is felvetette, a mai napig nem sikerült megoldani a *biztosítás/támogatás* fogalmának értelmezési problémáját. „A magyar NATO-csatlakozást követő időszakban a »support« kategóriát általánosan

⁷ Ált/213 Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadás 2014, M1-2.

⁸ Ált/213 Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadás 2014, M1-4.

⁹ Ált/43, Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, 2012, M1-22.

»támogatás« szóra fordították és alkalmazták... az utóbbi években azonban több szakma igyekszik visszatérni a korábban használt és jól bevált »biztosítás« névhez.”¹⁰

2. Hadtápbiztosítás fogalma. Ahogy azt már a korábbiakban említettem, a térképészeti szakanyagellátást a logisztikai szakterület végzi. Az Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadása a térképészeti anyagellátást a hadtápbiztosítás alá sorolja be:

„*Hadtápbiztosítás*: A logisztikai támogatás ága. Az élelmezési, üzemanyag, ruházati, humán anyagi és *térképészeti anyagi szükségletek* megtervezésére, a készletek képzésére, felhalmozására, lépcsőzésére, a felhasználás szabályozására, a készletek utánpótlására, a csapatok ellátására irányuló tevékenységek és rendszabályok összessége.”¹¹

A támogatás, illetve a biztosítás kifejezések azonban nem ugyanazt jelentik. A biztosítás szűkebb tevékenységi kört fed le, a műveletek során a végrehajtó számára csupán a feltételeket biztosítják anyagok, eszközök átadásával ahhoz, hogy a feladatát végre tudja hajtani. A tevékenység egyszeri, illetve ciklikusan megismétlődő. (Ezt végzi a logisztika.)

A támogató tevékenységek során a biztosítással szemben a támogató szervezetek nem egyszeri, illetve ciklikusan ismétlődő tevékenységet végeznek, hanem a kiszolgált szervezettel kapcsolatot tartanak fenn, az anyagok átadása mellett tervezik, szervezik a feladatokat, segítséget nyújtanak az átadott anyagok hatékony felhasználásához.¹² Ma már nemcsak anyagokat (papírtérképeket, koordinátákat) kapnak a felhasználók, hanem adatokat, adatbázisokat, információkat (geoinformációt), az elemzések elvégzéséhez szükséges eszközöket, eljárásokat, illetve alkalmazásukhoz kiképzést, szaktanácsokat is. E feladatok összessége a térképészeti *támogatás*. (Az MH GEOSZ feladata.)

A felhasználóknak azonban ma már speciális ismeretekkel kell rendelkezniük, és ezeket a képességeket nem várhatjuk el mindenkitől. Ezért fontos, hogy a katonai szervezetek rendelkezzenek jól képzett térképésztisztekkel és -altisztekkel.

A 21. század elején – a térképészeti (geoinformációs) támogatás területén is – meghatározó az információkhoz való gyors, állandó hozzáférés. Ez új megoldandó feladatot von maga után: meg kell teremteni a digitális adatok, adatbázisok, információk folyamatos hálózati *szolgáltatását*, beleértve az online térképészeti anyagigénylés lehetőségét is.

Végezetül meg kell említeni, hogy a GeoDoktrínában is megtalálható mind a támogatás, mind a biztosítás megnevezés, még a geoinformációs támogatás fogalmában is. A biztosítás kifejezés ebben az esetben utalás a térképellátásra, mely, mint ahogy az előzőkből kiderül, a hadtápbiztosításhoz tartozik.

A NATO fogalomrendszere

Az előzőekben bemutatott helyzetet bonyolítja, hogy a NATO-ban a térképészeti támogatás megnevezésére a „geospatial support”¹³ kifejezést használják, és azt magyarra gyakran fordítják – tévesen – geoinformációs támogatásnak.

A geoinformációs támogatás fogalmának megfelelője a NATO-ban – a GeoDoktrínában meghatározott fogalomból kiindulva – „a GEOMETOC¹⁴ support”.

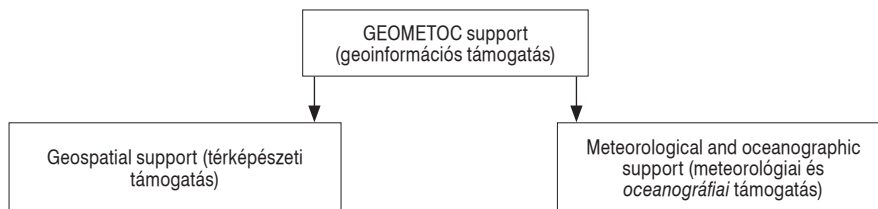
¹⁰ Ált/27, Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 2. kiadás, 2007, 130.

¹¹ Ált/43, Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, 2012, M1-9.

¹² Koós Tamás: Térképészeti és katonaföldrajzi támogatás. Geoinformációs támogatás, Kari tudományos találkozó „2008”, ZMNE KLHTK, 2008.

¹³ MC 0296/2 NATO Geospatial Policy, 2014.

¹⁴ GEospatial, METeological and OCeanographic.

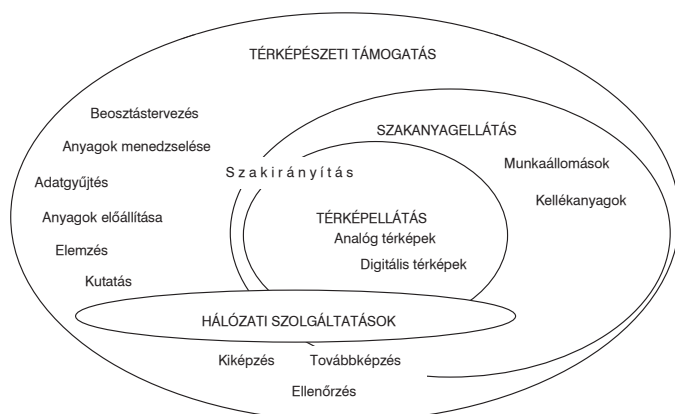
2. ábra A geoinformációs támogatás NATO szerinti értelmezése és az ajánlott magyar fordítások (Szerkesztette: Szalay László)

Az 2. ábrán látható, hogy a „GEOMETOC support” (geoinformációs támogatás) a NATO-ban nemcsak a térképészeti és a meteorológiai támogatást foglalja magában, hanem – a meteorológiai támogatáshoz csatoltan – az oceanográfiai támogatást is. Magyarország esetén az oceanográfiai támogatással értelemszerűen csak a szükséges mértékig kell foglalkoznunk. Haditengerészeti műveletet is végrehajtó nemzetközi törzsekben szolgáló magyar térképészeknek az oceanográfiai támogatásra külön fel kell készülniük.

A térképészeti támogatás fogalma

A GeoDoktrína a térképészeti támogatást a geoinformációs támogatás részeként, és főképpen anyagi oldalról közelíti meg, ezzel le is szűkíti: csak a térképészeti és a katonaföldrajzi anyagok tervezéséről, előállításáról és az anyagellátásról beszél, valamint a kiképzést és a felkészítést említi meg, holott a térképészeti támogatás ennél jóval több. Figyelembe véve az előbbieken megfogalmazottakat, valamint azt, hogy a katonaföldrajzi támogatás a térképészeti támogatás része, feloldva a támogatás/biztosítás ellentmondást, a térképészeti támogatás kibővített fogalmára az alábbi javaslatot teszem.

A térképészeti támogatás a katonai szervezetek vezetőinek döntéshozatalát segítő, illetve a katonai szervezetek feladatainak végrehajtásához szükséges térképészeti anyagokkal és információkkal történő ellátással kapcsolatos tevékenységek összessége, amely magában foglalja a szakirányítást, a szakbeosztások tervezését, a térképészeti anyagok élethosszi menedzselését, a térképek és információk gyűjtését és előállítását, a szakanyagellátást, a hálózati szolgáltatásokat, a ki- és továbbképzést, a kapcsolódó kutatási tevékenységet, továbbá mindezen tevékenységek ellenőrzését, valamint az e feladatok végrehajtásához szükséges szervezetek kialakítását és működtetését.

3. ábra A térképészeti támogatás rendszere (Szerkesztette: Szalay László)

A térképészeti szakanyagellátás fogalmai

Mivel a térképészeti támogatás előbbieken meghatározott fogalma szerint a térképészeti szakanyagellátás a térképészeti támogatás szervezeti része, ezért vizsgáljuk meg a szakanyagellátással kapcsolatos alapvető kifejezéseket is.

A térképészeti szakanyagellátó szakterület részére kiadott hadtápszabályzat¹⁵ (a továbbiakban: Htp7) szerint a *térképészeti szakanyagok*, illetve *térképészeti anyagok* fogalma az alábbi.

A *térképészeti szakanyagok* „az MH térképészeti szakanyagellátó területe részére közvetlenül (profiljába rendelt) vagy közvetve (más szakterületek után) jóváhagyott költségvetésből beszerzésre és biztosításra kerülő cikkek, továbbá a térképészeti szakanyagellátó terület béke és háborús működéséhez szükséges tábori térképészeti technikai eszközök és felszerelések, fogyó és karbantartó anyagok és eszközök, valamint a betétdíjas és árugönnyölegek összefoglaló megnevezése”.¹⁶

A térképészeti anyagok (analóg és digitális térképek, adatbázisok) „*a különböző geodéziai eszközökkel és érzékelési módszerekkel gyűjtött – többnyire a földi felszínre vonatkozó – adatbázisok és azok tárolására és megjelenítésére alkalmas adathordozók összefoglaló megnevezése.*”¹⁷

A Htp7 ugyan nem fogalmazza meg, de a térképészeti anyagok a térképészeti szakanyagok közé sorolandók annak érdekében, hogy a térképészeti anyagellátás fogalma értelmezhető legyen, és a honvédségi alakulatok térképellátása megvalósuljon.

Érthetőbben megfogalmazva és leegyszerűsítve: a *térképészeti támogatás* szempontjából a térképészeti anyagok a HM Zrínyi NKft. által előállított vagy egyéb forrásból beszerzett papírtérképek, CD/DVD-re írt adatbázisok, a *térképészeti szakanyagok* közé pedig a terepelemző munkaállomások és tartozékaik (szkennerek, plotterek), a helymeghatározó eszközök, valamint a technikai eszközök működtetéséhez szükséges kellékanyagok tartoznak.

Ezek után a *térképészeti szakanyagellátás* fogalma pedig a Htp7 szerint:

„A térképészeti szakanyagellátás azon logisztikai funkciók és feladatok összessége, amelyek a térképészeti szakanyag normák kidolgozására, a technikai eszközök üzemeltetéséhez, karbantartásához, javításához szükséges folyamatok és anyagok megtervezésére, a készletek képzésére, lépcsőzésére, a felhasználás szabályozására, a felhasznált készletek pótlására, a minőségbiztosításra, új eszközök és anyagok rendszerbe állítására és a rendszerből történő kivonására irányulnak [...] a térképészeti szakanyagellátás magában foglalja azokat a részfolyamatokat és tevékenységeket, melyek révén a térképészeti szakanyagok eljutnak rendeltetési (felhasználási) helyükre. A térképészeti szakanyagellátás keretein belül megtörténik a térképészeti technikai eszközök, térképészeti szakanyagellátó létesítmények karbantartása, javítása és felújítása.”¹⁸

A fenti meghatározásban is látható, hogy a térképészeti szakanyagellátás feladatai nem határolhatók el egyértelműen a térképészeti támogatástól. Példaként említhető, hogy a térképészeti szakanyagnormák meghatározása az MH GEOSZ feladata, míg kiadása a logisztikai szakterülethez tartozik. Ugyanígy említhető továbbá, hogy a geoinformációs szolgáltató tesz javaslatot az új eszközök és anyagok rendszerbe állítására, illetve kivonására, míg az intézkedést az MH LK parancsnoka adja ki. Ennek megfelelően erősíteni

¹⁵ Htp/7 Hadtáp szabályzat a térképészeti szakanyagellátó szakterület részére, 2015.

¹⁶ Htp/7 Hadtáp szabályzat a térképészeti szakanyagellátó szakterület részére, 2015, A-9.

¹⁷ Htp/7 Hadtáp szabályzat a térképészeti szakanyagellátó szakterület részére, 2015, A-8.

¹⁸ Htp/7 Hadtáp szabályzat a térképészeti szakanyagellátó szakterület részére, 2015, I-1.

kell a geoinformációs és a logisztikai szakterület közötti szakmai együttműködést, meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a két szakterület vezetői közös intézkedést adjanak ki az új térképészeti anyagok (térképek, adatbázisok, eszközök) használatba vételére és az elavult anyagok kivonására, használatuk megtiltására, a térképraktárakba történő leadásukra.

Megjegyzendő továbbá, hogy jelenleg a térképészeti szakanyagellátási területhez („36-os szakág”) tartoznak a meteorológiai szakanyagok, eszközök, sőt a szabályzatszerkesztési feladatok végrehajtásához szükséges technikai eszközök, szoftverek is, ezért megfontolandó lehet a *térképészeti szakanyagellátás* megnevezés helyett a *geoinformációs szakanyagellátás* megnevezést használni.

ÖSSZEGRÉS

A GeoDoktrínában megjelent a törekvés arra, hogy a térképészeti és a meteorológiai támogatást együttesen geoinformációs támogatásként kell értelmezni, de az előzőekben leírtakból látható, hogy a geoinformációs támogatás ennél szélesebb körben is értelmezhető. Az *MH Geoinformációs Szolgálat* megnevezés helytálló, tekintettel arra, hogy a Földhöz kapcsolódó adatokat, információkat (térképészeti és meteorológiai adatokat, adatbázisokat) ad a felhasználók részére, feladataik hatékonyabb végrehajtása érdekében. Ugyanígy helyes a *geoinformációs támogatás* megnevezés is, hiszen a felhasználók ma már adatbázisokat, információkat (geoinformációt) és a különféle elemzésekhez szükséges eszközöket, eljárásokat, illetve használatukhoz kiképzést, szaktanácsokat is kapnak munkájukhoz.

Az MH GEOSZ-nak felső szintű szakirányító szervként törekednie kell a geoinformációs támogatással kapcsolatos fogalmak egységes értelmezésére, következetes használatuk megkövetelésére, többek között a különböző doktrínák, utasítások, parancsok véleményezésével és pontosításával.

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi XLVI. törvény a földmérési és térképészeti tevékenységről. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200046.TV
- 65-8 Bi-Sc Directive Geospatial Information And Support To NATO, 2009.
- AAP-6 NATO Glossary Of Terms And Definitions. Edition 2015.
- Ált/213 Geoinformációs Támogatási Doktrína 1. kiadás, 2014.
- Ált/27 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 2. kiadás, 2007.
- Ált/43 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, 2012.
- Detrekői Ákos – Szabó György: *Bevezetés a térinformatikába*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000.
- Detrekői Ákos – Szabó György: *Térinformatika. Elmélet és alkalmazások*. Typotex, Budapest, 2013.
- F/2 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Felderítő Doktrína 2. kiadás, 2013.
- Htp/7 Hadtáp szabályzat a térképészeti szakanyagellátó szakterület részére, 2015.
- Koós Tamás: *Térképészeti és katonaföldrajzi támogatás*. Geoinformációs támogatás, ZMNE KLHTK, 2008.
- Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat Alapító okirata (Nyt. szám: 154-602013).
- Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat Szervezeti és működési szabályzata, 2014.
- MC 0296/2 NATO Geospatial Policy, 2014.